

Zevachim 77 by Rabbi Aharon Sorscher

www.shasilluminated.org For more shiurim on any Masechta go to

דף עז

בענין אם יש איסור להביא דברים חולין בעזרה

תוס' ד"ה לוג מאי איכא. והנה יש איסור לשחוט חולין בעזרה, ונחלקו תנאים אם חולין שנשחטו בעזרה הוא דאורייתא, ורש"י פסחים דף כ"ב סבר דלכו"ע אסור מדאורייתא לשחוט חולין בעזרה אלא שנחלקו אם נאסר בהנאה מדאורייתא, ובנזיר דף ל' משמע דיש מ"ד דאף לשחוט בעזרה הוי דרבנן, ואיסור זה נלמוד מכי ירחק ממך המקום וזבחת בריחוק מקום אתה זובח ואי אתה זובח בקירוב מקום. אבל להביא חולין בעזרה בלא שחיטה יש סתירה, דבכמה מקומות מבואר דאסור להביא חולין בעזרה כגון הכא ובב"ב דף פ"א ובחולין דף ק"ל ובמנחות דף פ', אבל לעיל דף ע"ו איתא דהיו מביאין תבלין חולין לאכול עם הקדשים, ובפסחים פרק ו' איתא דהלל הביא חולין לעזרה והקדיש אותה כשהוא בעזרה. ותוס' כאן חילק דרק כשעושה עבודה אסור וכן כתב בכמה מקומות בש"ס שהבאתי ובהרמב"ן והרשב"א והר"ן בחולין דף ק"ל ובב"ב דף פ"ב. אבל הרמב"ם הלכות שחיטה ריש פרק ב' מבואר דאף להביא חולין בעזרה בלבד אסור, וכתב דאסור להביא בשר שחטה או פירות או פת, והרשב"א בחולין תמה על זה ודחק לאוקמי דבשר שחטה ופירות ופת רק בדברים שהיו יכולים להביאם לקרבן, אבל המשנה למלך שם כתב דדעת הרמב"ם דהאיסור הוא דרבנן וכל שהוא לצורך הקרבן דהיינו אכילת הקרבן או הקדש הקרבן לא גזרו. והר"ן בבבא בתרא תי' דצורך הקרבן שאני, ומשמע דאף אם הוא דאורייתא יכול לומר כן. [ובסוגיא לא התיר אף שהוא ספק, וק"ל להמשנה למלך למה לא נקרא זה לצורך קרבן, ואולי משום שיש עוד עצה וכמבואר בגמ', אבל לפי הר"ן יכול לומר דעל הצד שאינו מצורע אין זה צורך כלל ודו"ק].

בענין קמיצה בלוג שמן של מצורע

דקמיץ ליה. והמדש דוד פרק י"א הביא ראי' מכאן דאין צריך לקרוש השמן קודם קמיצה דאם קרוש הוא אז א"א להזותו עיין שם שהביא עוד ראי' מתוס' מנחות דף ע"ד ע"ב, אבל הרבנו גרשם שם משמע דצריך לקרוש השמן קודם קמיצה וצ"ע מסוגיא.

בביאור קושיית הגמ' כל שממנו לאישים הרי הוא בבל תקטירו

אי קודם מתנת שבע כל שממנו לאישים הרי הוא בבל תקטירו. ופ"י רש"י דהחסרון הוא דאסור להזות השמן אחר שהקטיר הקומץ דהזיית השמן הוא כמו הקטרה דהנך הזיות במקום הקטרה קיימי, ועל זה תי' הגמ' דכמו דר"א מותר להקטיר אברי חטאת לשם עצמם ה"ה דיכול להזות השמן השריים לשם מים. ותוס' ד"ה ואי קודם סבר דאין הזייה הקטרה ואין כאן חסרון של בל תקטירו, וקושיית הגמ' הוא דמקטיר הקומץ אף שמזה ממנו, ואה"נ כ"ש אם הקטיר אחר מתנת שבע ודברי הגמ' דהק"ר קאי קודם מתנת שבע אינו מדויק כ"כ. ולפי תוס' סוגיא הוא כר' עקיבא דלוג שמן אינו ממנו לאישים אבל שמו קרבן עיין שם. והק' השיטה מקובצת בשם הריב"א דקודם ההזיות אינו מבואר איזה שמן הוא להזיות ואיזה הוא שריים והאיך יכול להיות איסור של בל תקטירו. והש"מ סובר כרש"י וסובר דלר' עקיבא דשמו קרבן מהני לחול האיסור ה"ה אין צריך הקטרה להאיסור, ואה"נ לפי ר' אליעזר דבעינן ממנו לאישים ממש א"כ בעינן הקטרה ממש. אבל רש"י דף ע"ז ד"ה איפסיל ליה מבואר דיש איסור של הזייה אף לר' אליעזר. [ונמצא ג' שיטות, לתוס' הן לר"ע הן לר"א אע"ג דר' עקיבא סבר דהאיסור חל על כל ששמו קרבן מ"מ האיסור הוא רק להקטיר, והש"מ סבר דלר' אליעזר דבעינן ממנו לאישים דייקא בעינן הקטרה דייקא אבל לר"ע דלא בעי אלא ששמו קרבן ה"ה הזייה אסור, ולרש"י אף לר' אליעזר דבעינן ממנו לאישים דוקא מ"מ הזייה הוי כמו הקטרה].

בענין אם יש איסור של חולין בעזרה בקדושת דמים

דפריק ליה. עיין תוס' לעיל דף ע"ו ע"ב ד"ה לוג מאי איכא למימר דהוכיח מכאן דאף דלא קדיש אלא קדושת דמים אין כאן חולין בעזרה, והק' התוס' א"כ למה לא יוכל לעשות הכל קדושת דמים על תנאי דאם אינו מצורע הוי קדושת דמים, ותי' התוס' דעדיף לעשותו קדושת הגוף ככל שאפשר. והקרן אורה הק' דא"כ בכל פעם שיש ספק בחיובי קרבן למה לא יוכל לעשות שאם אינו מחייב קרבן הרי הוא קדושת דמים, ותי' הקרן אורה דעכ"פ יש איסור של הקטרה על המזבח, והכא שאני משום דהוי בתערובות. ועיין תוס' מנחות דף פ' דכתב כע"ז דקדושת דמים מותר רק כשיש תערובות אבל תוס' הכא לא ס"ל כן. ויד שלום והמנחת יהודה תי' דרק איסור להביא חולין לעזרה מותר כשהוא קדושת דמים, אבל איסור שחיטת חולין בעזרה אסור אף אם הוא קדושת דמים. והעולת שלמה תי' דכל שהוא ראוי לקדושת הגוף אסור לקדשו קדושת דמים, וכן יש הלכה שאם קדשו הוי קדושת הגוף, ולכא' זה מיישב קושיית תוס' דא"כ לקדש לוג שמן קדושת דמים דראוי לקדושת הגוף, אבל אם רק פורתא שימלאנו זהו יכול לקדש קדושת דמים שאין בה שיעור לקדושת הגוף.

הערות אל שקלא וטריא הגמרא בענין לוג שמן של מצורע

אי גוואי קמעין חולין לעזרה. והק' החק נתן על התוס' לעיל ע"ו ע"ב ד"ה לוג דתוס' שם כתב דרק כשעושה עבודה יש איסור ואיזה עבודה עושים אחר שפודה. ותי' החק נתן דכיון שעשה עבודה כבר ג"כ אסור. והעולת שלמה תי' דהאכילה הוי עבודה (אבל קשה לי דא"כ מהו התי' חולין ממילא הויין הא אכיל ליה, וצ"ע).

רש"י ד"ה איפסיל ליה וכו' ואי קשיא לה לי כולי האי וכו' ליעבד ברישא כל צרכי מצורע וכו' ולא בעי למיפרקיה וכו' עכ"ל. וצריך ביאור למה לא בעי למיפרקיה, ותי' החק נתן דעכשיו הקמיצה הוא אחר המלוי והקמיצה חל על הכל, אבל תמוה דעל הצד שהוא לוג שמן של מצורע א"כ אינו מנחת שמן ולא מועיל הקמיצה ולא מידי, והאחרונים האריכו בזה.

בא"ד שמא אינו מצורע והלוג של מזבח נמצא מאבד קדשי מזבח בידים. וצ"ב דגם אם מקטיר הקומץ תחילה ג"כ הוא מאבד קדשים ע"י הקטרת הקומץ אם הוא באמת לוג שמן של מצורע, ועיין צאן קדשים ועולת שלמה בזה.

והא"ר שמעון אין מנדבין שמן, תקוני גברא שאני. ועיין תוס' דהק' האיך שרי איסור דאורייתא משום תקוני גברא ועוד דהוי חולין גמורין, והתוס' נסתפק אם הוא דאורייתא, אבל השפת אמת הק' אם מדאורייתא מתנדבין שמן למה עקרו אותו חז"ל. והמקדש דוד פרק י"א הסביר דכמו דלעיל דף ל"ד מצדד הגמ' להתיר להביא איברי חיה אף שאין מצוה כלל מ"מ יש דין קרבן, ולכן יכול לומר לר"ש דשמן אף שאין זה מצוה ואין להביאו מ"מ הוי קרבן ומותר בשביל תקוני גברא.

בסוגיא של איברי חטאת ואיברי עולה שנתערבו

לריח ניחוח אי אתה מעלה אבל אתה מעלה לשם עצים וכו'. ויש פלוגתא במעלה לשם עצים דר"א יליף מקרא דאין כאן איסור של בל תקטירו ורבנן יליף מאותם דזהו רק לגבי שאור ודבש. והעיר הגרי"ז דמזה משמע דלגבי הלכות הקטרה אף אם לא כיון כלל להקטרה הוי הקטרה, ולכן בעי קרא למעט זה לגבי איסור של הקטרת ממנו לאישים או שאור ודבש, דאם נאמר דאין זה הקטרה כלל א"כ למה לי קרא למעט זה לגבי איסור של בל תקטירו.

אותם הוא דרבאי לך כבש כמזבח וכו'. והעיר השפת אמת והגרי"ז דמדחזינן דבעי רבוי דאיסור הקטרה הוא אף על הכבש ש"מ דלא נתקיים הקטרה על הכבש דאם הכבש הוא מקום הקטרה למה צריך רבוי. והשפת אמת העיר מתוס' בדף כ"ו ע"ב דכבש כמזבח לגבי זריקה שלא במקומו כבמקומו דמי, ועוד העיר דגבי סובב יש פלוגתא לעיל דף ס"ו אם מקטירים ע"ג סובב. והגרי"ז הביא עוד ראי' דאם נאמר דמקטירים על הכבש א"כ מאחר דאין כאן איסור של כל שממנו לאישים הרי הוא בבל תקטירו למה לא יקטיר איברי חטאת ועולה שנתערבו על הכבש, וש"מ דאין מקטירים על הכבש.